

forbandt derfor Vædskerne med en Bølle af eet eneste Metal, undertiden med Zink, undertiden med Kobber. Ogsaa her gik den elektriske Strøm fra den iltende Syre til Metallet, og ikke omvendt, som man havde maattet vente, naar man antog at Iltningen var Aarsagen til den elektriske Strøm. Den chemiske Virkning, som ene kunde mærkes ved Jodpapiir, var her meget svag, men antydede samme Retning af den elektriske Strøm som Multiplicator.

For at gjøre Forsøgene hurtigere, og derved faae Leilighed til at give dem flere Afvexlinger, foretoges Forsøg med enkelte Kjæder. Man forbandt da hver af Multiplicatortraadene med een af de Metalstrimler, som skulde anvendes, og dyppede hver af disse Strimler i een af de to Vædsker som det böiede Rør indeholdt. Ogsaa her gik Strømmen fra den iltende Vædske til Metallet, naar den ene Strimmel dyppedes i Salpetersyren, den anden i Salpeteropløsningen; og dette skeete saavel naar den som bragtes i Syren var Kobber og den i Opløsningen Zink, eller omvendt, eller naar begge vare Kobber, eller Zink eller Platin. Samme Udfald erhholdtes med to tykke Jerntraade. Det gjorde heller ingen Forandring i dette Udfald, naar man istedet for Salpeteropløsningen satte en anden Saltopløsning, f. Ex. af Chlornatrium eller Svovelsurt Natron. Kongevand, Chlorvand, Chlorsyre satte istedetfor Salpetersyren, gjorde heller ingen Forandring i Udfaldet. De samme Forsøg gjentoges ogsaa med fortyndet Svovlsyre og med Chlorbrintesyre istedet for Salpetersyren, og i det Hele med samme Udfald; Men Virkningerne ere her langt svagere og frembyde flere Forviklinger.

Dr. *Pingel* har forelagt Selskabet en Afhandling over den, af Porphyrgange gjenembrudte, røde Sandsteen i det sydlige Grønland. Denne Formation udbreder sig i det Indre af Igalikko, Tunnudliarbik og Ikersoak, tre betydelige Fjorde i Julianehaabs District, men den naaer ingensteds ud til Søkysten. Hvorvidt den strækker

sig ind i Landet, er endnu ubekjendt; i ethvert Tilfælde forsvinder den her under den saakaldte Iisblink, der med sine uhyre Sne- og Iis-Masser bedækker det Indre af Landet. Forfatteren har i Sommeren 1828 undersøgt den sydligste Deel af denne mærkelige Dannelse: de fleste af hans Iagttagelser ere gjorte i Igalikko.

Den røde Sandsteen er høelt igjennem tydeligen stratificeret; den danner horizontale eller næsten horizontale Lag. Mægtigst ere de underste nede ved Fjordbredden. I disse Lag viser Sandstenen megen Eensformighed. Den langt overveiende Bestanddeel er Quarts i smaae, for det Meste temmelig kantede, Korn. Leret, som sammenkitter disse, er sædvanligviis i ringe Mængde forhaanden; derfor besidder Sandstenen en temmelig Grad af Fasthed. Jerntveiltet skylder Sandstenen sin eiendommelige bruunrøde Farve, der undertiden nærmer sig til det Violette, men kun sjelden gaaer over i det Blegrøde. I disse dybere Lag deler en dobbelt retvinklet Afsondring, i Forening med Stratificationen, Sandstenen i Quadrer, tildeels af uhyre Størrelse. De mellemste Lag ere mindre mægtige. I dem fremtræder Sandstenen i det Hele taget endnu mere fiinkornet og fastere, end i de foregående; den røde Farve afvexler her med den hvide, og det undertiden saa hyppig, at Sandstenen derved faaer et stribet Udseende. De överste Sandsteenlag ligne aldeles de mellemste, undtagen deri at de optage underordnede Lag af et virkeligt Conglomerat imellem sig. I dette Conglomerat bestaae Rullestenene næsten udelukkende af graalighvid eller rödlig Quarts, i Almindelighed fra en Hasselnöds til et Hönseægs Størrelse. Conglomerat-Lagene ere ikke synderlig mægtige og forekomme i ringe Afstand fra hinanden. I den røde Sandsteen er der hidindtil ikke fundet Spor af enten dyriske eller vegetabiliske

Forsteninger, ligesom den overhovedet er fri for hvilkesomhelst fremmede Indblandinger, i det Mindste i Igalikko.

Derimod er den herværende Sandsteen hyppigen gennembrudt af, lodrette eller næsten lodrette, Porphyrgange. Tæt nede ved Fjorden traf Dr. P. tre saadanne, den ene af tre, den anden af sex og den tredie af otte Fods Mægtighed. I disse Gange er Porphyrens Grundmasse af rödbruun Farve; de ikke synderlig talrige Feldspathkrystaller ere graalighvide. I den sex Fod mægtige Porphyrgang iagttog Forf. en lösreven Sandsteenkile, som laae tæt inde sluttet, men for Resten aldeles uforandret, i Porphyrmassen. Noget ovenfor disse tre Gange viste der sig et andet System af lignende Gange, hvis Mægtighed varierede fra een til to Fod. Her er Porphyrens Grundmasse af næsten sort Farve; Feldspathkrystallerne ere derimod, ligesom i den rödbrune Porphyr, af graalighvid Farve, men endnu sparsommere fordeelte i Grundmassen: undertiden forsvinde de endog ganske. Den betydeligste Porphyrudvikling i hele det af Forf. undersøgte Terrain er endnu tilbage. Det er atter en Gang, men en Gang af 60 Fods Mægtighed, som har gennembrudt de övre Sandsteenterrasser. I denne Porphyrs tætte grönfarvede Grundmasse ligge de grönlighvide Faldspathkrystaller; der i stor Mængde have udskilt sig, ligesom pakkede paa hinanden. Desuden indeholder den grönne Porphyr hvide Quartskrystaller og i enkelte Tilfælde ogsaa Svovlkiis; denne sidste er ikke krystalliseret. Forfatteren slutter sin Afhandling med nogle Bemærkninger over de Rullestene af Porphyr, der, ligeledes i det Indre af Igalikko Fjorden, forekomme i Lag af löst Sand og synes at staae i Forbindelse med Gangporphyren.

Bibliothekar *Olufsen* har forelagt Selskabet en Oversigt over Epidotens Krystalformer. Han har deri fremstillet de enkelte Former, han har iagttaget, beregnede efter de af Mohs angivne